

Suomen ensimmäinen paikallinen metsäohjelma Kolin ja Hattusaaren alueelle

Metta/Leena Kärkkäinen

METLA

Project part-financed
by the European Union

Suomen ensimmäinen paikallinen metsäohjelma valmistui kansallismaiseman kupeeseen

Suomen ensimmäinen paikallinen metsäohjelma valmistui joulukuussa 2007. Se laadittiin Kolin ja Hattusaaren alueelle paikallisten asukkaiden ja asiantuntijoiden yhteisvoimin.

Kolin ja Hattusaaren kylät sijaitsevat Pohjois-Karjalassa, Lieksan kaupungissa, Pielisen länsipuolella. Paikalliseen metsäohjelmaan rajattu alue on 11 375 hehtaaria ja siihen kuuluu mukaan Kolin kansallispuisto kokonaisuudessaan.

Osana kansainvälistä hanketta

Paikallinen metsäohjelma laadittiin osana kansainvälistä, kolmevuotista ”Metsistä elinvoimaa kyliin” -hanketta (ELAV). Hankkeen tavoitteena oli tarkastella, millaisia mahdollisuuksia metsät tarjoavat maaseudun elinkeinotoiminnan kehittämislle ja elinvoimaisuuden parantamiselle. Hanketta rahoitti EU:n aluekehitysrahaston INTERREG IIIB Pohjoinen periferia -ohjelma ja siihen osallistui metsäorganisaatioita Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Islannista ja Skotlannista. Hankkeen Suomen osioon saatiin lisäksi rahoitusta maa- ja metsätalousministeriöltä.

Vahvat osaajat tutkimuksen takana

Suomen tapaustutkimukseen, paikallisen metsäohjelman kokoaamiseen, osallistui paikallisväestön lisäksi kolme asiantuntijaorganisaatiota, Metsätutkimuslaitos, Metsäkeskus Pohjois-Karjala ja Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala.

Metla vastasi työn teknisestä tuesta, alueellisista metsälaskelmista ja rahoituslähteiden kartoituksesta. Metsäkeskus koosti tiedot alueen yksityismetsien metsävaroista, hakkuista ja metsänhoitotöistä. Metsänhoitoyhdistys laski puuntuotannon ja metsänhoitotöiden työllistävän vaikutuksen ohjelma-alueella. Lisäksi metsäkeskus ja metsänhoitoyhdistys tarjosivat metsänomistajille tukea ja neuvontapalveluja koko projektin ajan.

Metsäohjelman laatimisen kulmakivi oli paikallisväestön toiveiden ja tarpeiden huomioonottaminen. Koko prosessi oli vuorovaikutteinen muun muassa paikallisen työryhmän sekä useiden eri seminaarien ja retkeilyjen ansiosta. Lisäksi kansainvälisessä projektissa pystyttiin hyödyntämään myös muiden maiden suunnitteluosaamista.

Ohjelma vuosiksi eteenpäin

Metsäohjelmassa on kuvattu alueen metsien nykytila, tuotanto- ja käyttömahdollisuudet sekä paikallisväestön linjaukset metsien käytön kehittämiseksi seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi.

Metsien käytön kehittämistavoitteet on jaettu kolmeen pääryhmään, joista yksi liittyy puuvarojen talouskäyttöön ja energiapuuhun, toinen metsien muihin arvoihin ja kolmas työpaikkoihin. Tavoitteet ovat kytköksissä toisiinsa.

Puuvarojen talouskäyttöön ja energiapuuhun liittyvät tavoitteet:

- Metsien hyvän tuotoskyvyn ylläpitäminen.
- Laatupuun kasvatuksen tukeminen.
- Hirvituhojen vähentäminen.
- Energiapuun korjuun ja käytön lisääminen.

Metsän muihin arvoihin liittyvät tavoitteet:

- Kansallispuiston ulkopuolisten polkujen kunnostaminen ja ylläpito.
- Herajärven kierroksen jatkolenkin toteutus.
- Maiseman avaaminen tärkeiltä maisemapaikoilta.
- Luontomatkailun ohjelmalvelujen kehittäminen.
- Kesäteatteripaikan ja muiden kulttuurikohteiden käytön kehittäminen.

Työpaikkoihin liittyvät tavoitteet:

- Uusien työpaikkojen luominen kylille.

Metsäohjelmaan on kirjattu metsien käytön kehittämistavoitteiden lisäksi toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ja mahdolliset toimijat tavoitteiden toteuttamiseksi. Ohjelmassa esitellään esimerkkejä toimenpiteiden rahoituslähteistä, pohditaan toimenpiteiden taloudellisia, ekologisia ja sosiaalisia vaikutuksia sekä kuvataan ohjelman seurannan toteuttaminen.

Kyläläisten käyttöön

Metsäohjelmaa voi käyttää taustadokumenttina silloin, kun haetaan rahoitusta kyläläisten yhteisille tuki- ja kehittämishankkeille. Metsäohjelma tarjoaa lisäksi kanavan jäsentää paikallistason näkemyksiä metsien käytöstä alueellisten ja kansallisten metsäohjelmien sekä maakuntakaavojen valmisteluun. Ohjelman laatimisen yhteydessä syntyneitä suunnittelumenetelmiä voidaan hyödyntää myös muilla maaseutualueilla, joilla metsiin perustuvan elinkeinotoiminnan ja metsien muun käytön yhteensovittaminen on haasteellista.

Lisätietoja

Professori Tuula Nuutinen ja erikoistutkija Leena Kärkkäinen
Metsätutkimuslaitos - Metla
PL 68, 80101 JOENSUU
Puh. 010 2111
tuula.nuutinen@metla.fi
leena.karkkainen@metla.fi

Metsäsuunnittelupäällikkö
Kyösti Hassinen
Metsäkeskus Pohjois-Karjala
Siltakatu 20 B, 80100 JOENSUU
Puh. 020 772 8230
kyosti.hassinen@metsakeskus.fi

Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala
Keskuskatu 21,
81100 KONTIOLAHTI
Puh. 0424 464 204

METLA

metsäkeskus

metsänhoitoyhdistys